קשיא תלתא אתרין קשיא גזילות אגזירות. וא״ת אדרכה אי

גזילה הוו תלתא דייני גזירות לא הוו אלא תרי ואמר רבי חדא דאינו

סברא שתהא לדיין א' שתי שררות דכמה אנשים חשובים היו בירושלים

גזילה וגזירה תרי מילי נינהו תלתא אתרי לא קשיא דדייני

שהיו יכולין לעמוד לכל שררה ושררה

ועוד אי לאחד מהם הוו שתי שררות

לחנן המלרי היה לו להיות שהיה חשוב

יותר מחנן בן אבישלום כמו שפי׳ ר״ת.

מ״ר: דחשוב ליה קתני. ואין

לפרש דחשיב ליה יותר דהא מוכח

בברייתא דחנו המלרי היה חשוב יותר

מחנן בן אבישלום מדקתני ליה ברישא

אלא ה"פ דחשיב ליה בתר הכי דאיירי

בהו מתני' חנן אומר שני דברים אדמון

אומר שבעה קתני דלא חשיב ליה כגון

חנן המצרי שלא דבר כלום לא קתני

ולי נראה דחשיב ליה החשוב יותר ואף

א) ב"ה נה: ב) שהלים פ"ד ה) ביק נון, כ) שקנים פי ה"ב [ע"ש], ג) [יומא יבמות לג: וש"י ד) קדושין נח: בכורות כט.

ה) [גי' הערוך בערך הרק בהריקאי], ו) [בהגדה של פסמו. ז) אר"ע ותוס׳ סוטה ד. ד"ה בן עואי וכו׳ ומה שנרשם

תורה אור השלם ו. וְשׁתֵּד לֹא תִקֶּח בִּי הַשֹּׁחֵד יְעַנֵּר פַּקּחים ויסלף דברי צדיקים:

שמוח כג ח לא תַטֶּה מִשְׁפָּט לא פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור עיני דברים טז יט צדיקם:

הגהות הב"ח

(A) גמ' והתגן הנוטל שכר: (ב) רש"י ד"ה בחריקאי וכו' לשון פגוס. וכן לעיל בדף סא. ורש"י פי' שס חדיקאי בדלי"מ:

מוסף רש"י

תשבע בסוף. כשתתחלמן או מתגרש ומתבע כתובה תשבע שלא עיכבה בידה משל בעלה כלוס, ולא תשבע בתחלה. נפיסוק . מזונות (לעיל פח.). **קטמה** נטיעה (ב"ק נח:). גוזרי גזירות. קונסי קנסות, אדמון וחנן כן אבשלום

משבע בסוף. כשישתעו בו שמת ותבא לגבות כתובתה תשבע שלא עכבה בידה משל בעלה כלום: ולא משבע בחחלה. בשעת גיבוי מזונות: גמ' אדמון כן גדאי: גוורין גוירות. קנסות: קיטמה נטיעה גרסינן בב"ק. גבי בהמה שנכנסה לרשות הניזק והזיקה קטמה

נטיעת אילן כמה שמין אותה: שתי כסף. שתי מעות: בתי דינין. של עשרים ושלשה: בתי כנסיות. להתפלל: בתי מדרשות. למשנה ולתלמוד: בתי סופרים. ללמוד תינוקות: נוטלין שכרן. ומתפרנסין הימנו לפי שלא היו עסוקין במלחכתן: ברשיעי עסקינן. שנוטלין שכר לדון יותר מכדי חייהן: לא ספקו. למזונות: אע"פ שלא רצו. ליטול: חיסתירה. סלע: בתורת שוחדת. שלא תחייבני אם זכאי אני: בתורת אגרא. שכר טורח: הנוטל שכר לדון. משנה היא במס' בכורות (דף כט.): אגר דינא. לא אומר לכם הדין כי אם בשכר כך וכך: אגר בטילת. שהיה בטל ממלחכתו: דהוה **תהי באמברי דהמרא.** מריח באולרות יין אי זה ראוי להתקיים והקרוב להתקלקל ימכרוהו מיד ושכר זה היה מצוי לו בכל יום: כי הא. דבטילא דמוכח שרי: הבו לי גברה דדלי. מיה משקה שדותי: בחריקחי. במקומי. חריקאי אומר אני שהוא לשון (כ) פגום כמו קרנים חרוקות דשחיטת חולין (נט:) כלו' שאני מסתלק ונפגם מקומי:

אינו

תשבע בסוף ולא תשבע בתחלה נחלקו עליו בני כהנים גדולים ואמרו תשבע בתחלה ובסוף אמר רבי דוסא בן הרכינם כדבריהם אמר רבן יוחנן בן זכאי יפה אמר חנן לא תשבע אָלא בֹסוֹף: גמ׳ ורמינהי שלשה דייני גזילות היו בירושלים אדמון בן גדאי וחנן המצרי וחנן בן אבישלום קשיא תלת אתרין קשיא גזירות אגזילות בשלמא תלת אתרין לא קשיא דחשיב ליה קתני דלא חשיב ליה לא קתני אלא גזירות אגזילות קשיא אמר רב נחמן בר יצחק שהיו גוזרין גזירות על גזילות כדתניא ייקיממה נמיעה ר' יוםי אומר גוזרי גזירות שבירושלים אומרים נמיעה בת שנתה שתי כסף בת שתי שנים ארבע כסף ורמינהי שלשה דייני גזירות היו בירושלים אדמון וחנן ונחום א"ר פפא מאן תנא נחום ר' נתן היא דתניא רבי נתן אומר אף נחום המדי מגוזרי גזירות שבירושלים היה ולא הודו לו חכמים ותו ליכא והאמר ר' פנחם אמר רבי אושעיא שלש מאות ותשעים וארבעה בתי דינין היו בירושלים כנגדן בתי כנסיות וכנגדן בתי מדרשות וכנגדן בתי סופרים דיינין מובא

על גב דקתני חנן המלרי ברישא הכי נמי אשכחן 0 מעשה ברבי אליעזר ור׳ יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ור"ע אע"פ שר"ע היה חשוב מרבי אלעזר בן עזריה שהוא היה ראש לחכמים ובכל דוכתי אמרינן (פסחים נ.) כגון ר"ע וחבריו ובשילהי פ"ק דיבמות (דף מו.) גבי מעשה דרבי דוסא בן הרכינס דאמר להם רצי יהושע אני אלך ואחריו מי רבי אלעזר בן עזריה ואחריו מי ר"ע וכשנכנסו אצלו אמר לר׳ יהושע יש בן לעזריה חברינו הרי לא היה יודע שר׳ אלעזר בעולם ולר׳ עקיבא אמר אתה הוא ששמך הולך מסוף העולם ועד סופו ואפ״ה מזכיר ר׳ אלעזר ברישא והיינו טעמא יישהיה ממשפחה מיוחסת יותר מר"ע שהיה עשירי לעזרא וגם בשביל נשיאותו הכא נמי דקתני חנן המלרי ברישא לא בשביל שהיה חשוב יותר אלא מפני שהוא ממשפחה מיוחסת יותר מחנן בן אבישלום ואומר רבי דמ"מ תקשי לן אמאי לא משני כדמשני ר"ת ולאו פירכא היא דאי תנא להו לפי שדברו במשנתנו הוה ליה למיתני שני דייני גזירות שהיו בירושלים אבל מדהתני היו בירושלים משמע שנים היו ותו לא ועוד מדתניא בסמוך רבי נתן אומר אף נחום המדי אחד מדייני גזירות שבירושלים היה ועל כרחך אברייתא לא קאי דא"כ לר' נתן ארבע הוו ואנן מוקמינן דההיא דקתני שלשה אדמון וחנן ונחום המדי לרבי נתן אלא ודאי דחשיב ליה החשובין יותר משום הכי קאמר אף נחום המדי היה אחד מגוזרי גזירות והיה חשוב כמותם. מ"ר: נוזרי גזירות שבירושלים היו נומלין

שברו מתרומת הלשבה. הל דלא פריך הכא והיכי עבדי הכי והכתיב ושוחד לא תקח כדפריך עליה הוו וכי קאמרינן אגוזרי גזירות קאמרינן יאמר רב יהודה אמר רב אסי אגוזרי גזירות שבירושלים היו נומלין שכרן תשעים ותשע מנה מתרומת הלשכה לא רצו מוסיפין להם לא רצו אמו 🌣 ברשיעי עסקינן אלא בלא ספקו אע"פ שלא רצו מוסיפין עליהן קרנא הוה שקיל איסתירא מזכאי ואיסתירא מחייב ודאין להו דינא והיכי עב'ד הכי והכתי' יושוחר לא תקח וכ"ת ה"מ היכא דלא שקיל מתרוייהו דלמא אתי לאצלויי דינא קרנא כיון דשקיל מתרוייהו לא אתי לאצלויי דינא וכי לא אתי לאצלויי דינא מי שרי והתניא יושוחד לא תקח מה ת"ל אם ללמד שלא לזכות את החייב ושלא לחייב את הזכאי הרי כבר נאמר ²לא תמה משפט אלא אפי' לזכות את הזכאי ולחייב את החייב אמרה תורה ושוחד לא תקח הני מילי היכא דשקיל בתורת שוחד קרנא בתורת אגרא הוה שקיל ובתורת אגרא מִי שרי והתנן סיהנוטל שכר לדון דיניו בטלין הנ״מ אגר דינא קרנא אגר בטילא הוה שקיל ואגר בטילא מי שרי והתניא מכוער הריין שנוטל שכר לדון אלא שדינו דין ה"ד אילימא אגר דינא דינו דין 🕪 והתניא הנופל שכר לדון דיניו בפילין אלא אגר בפילא וקתני מכוער הדיין ההני מילי בטילא דלא מוכחא קרנא בטילא דמוכחא הוה שקיל דהוה תהי באמברא דחמרא ויהבי ליה זוזא כי הא דרב הונא כי הוה אתי דינא לקמיה יאמר להו הבו לי גברא דדלי לי ייבחריקאי ואידון לכו דינא אמר רבי אבהו בא וראה כמה סמויות עיניהן של מקבלי שוחד אדם חש בעיניו נותן ממון לרופא םפק מתרפא מפק אינו מתרפא והן נוטלין שוה פרוטה ומסמין עיניהן שנאמר יכי השוחד יעור פקחים תנו רבנן יכי השוחד יעור עיני חכמים קל וחומר למפשין ויסלף דברי צדיקים קל וחומר לרשעים מידי מפשים ורשעים בני דינא נינהו אלא הכי קאמר כי השוחד יעור עיני חכמים אפילו חכם גדול ולוקח שוחד אינו נפטר מן העולם בלא סמיות הלב ויסלף דברי צדיקים

אפילו דקרנא אומר ר"ת משום דלא [אסור] אלא מבעלי דינים אבל הכא משל לבור ורבי מפרש דהכא לאו בתורת שכר היו נוטלין אלא הכא כל שעה היו יושבין בדין ולא היו עוסקין בשום מלאכה ולא היה להם במה להתפרנס והיה מוטל על הצבור לפרנסן אבל קרנא אקראי בעלמא היה יושב ולא היה לו ליטול שכר ומהאי טעמא נמי אתי שפיר הא דקאמר לקמן (דף קו.) מלמדי הלכות שחיטה והלכות קמילה היו נוטלין שכרן מתרומת הלשכה אף על פי ששכר תלמוד תורה אסור כדאיתא בפרק אין בין המודר (נדרים דף ה.) מ"ר:

א א ב מיי׳ פ״ד מהל׳ שקלים הלכה ז סמג עשין מה טור ש"ע ח"מ בימו ט סעיף ג:

ג מיי' פכ"ג מהלכות סנהדרין הלכה א סמג לאויו רם טוש"ע שם סעיף סעיף י . בהגה״ה:

ג ד ה ו מיי׳ שם הלכה ה טור ש"ע שם סימן ט :סעי

תוםפות רי"ד תשבע בסוף פירוש כשישמעו בו שמת ותבא לגרות כתורת׳ אז תשרע שלא עכבה בידה משל בעלה כלום ולא תשבע רחחלה טרשיו רטח גירוי אמרו גם עכשיו תשבע שאין בידה משל בעלה כלום ובלא שבועה אין נותנים לה מזונות. קרנא הוה שקיל אסתירא מכל חד וחד ודאין להו דינא והיכי עביד הכי והכתיב ושוחד לא תקח וכ״ת ומחבריה לא שקיל דלמא אתי לאצלויי דינא קרנא כיון דשקיל מתרוייהו לא אתי לאצלויי דינא וכי לא אתי לאצלויי מי שרי והתניא ושוחד לא תקח מת"ל אם ללמד שלא לזכות את החייב ושלא נאמר לא תטה משפט אלא אפילו לזכות את הזכאי תורה לא תקח שוחד הני מילי היכא דשקיל בתורת הוה שקיל ובתורת אגרא מי שרי והתנן הנוטל שכרו אגר דינא קרנא אגר בטלה הוה שקיל ואגר בטילה מי שרי והתניא מכוער הדיין שנוטל שכרו אלא והתניא הנוטל שכרו לדון . דיניו בטלין אלא לאו אגר ה"מ בטלה דלא מוכחא הרנא בטילה מוכח כזה . דהוה תהי בחמרא ויהבו ליה זוזי כי הא דר״ה הוה דלי דולא כי אתא לקמיה לדינא א״ל הב לי גברא דדלי בהריקאי פי׳ במקומי ואדון לכו דינא